

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

<p>Előfizetési ár: Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve: Egész évre 8 Kor., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K. Egyes szám ára 16 fillér.</p>	<p>Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap. Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedése.</p>	<p>A hirdetések díját jutányosan számítjuk. Nyílt tér: soronként 20 fill. Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő. Kéziratokat nem adunk vissza.</p>
--	---	---

Az új alma mater.

Irta: HALMY GYULA.

Örökietű Jókaink, az ő felülmulhatatlan humorával írja le egyik regényében: hogy nevelődtek a múlt század nagynevű, nagytudású, nagylelkű híres emberei.

Elmondja, miként pakolta fel az alföldi civis azt a 12 éves, kerekfejű, vastagnyaku fiát a szekérre és három, négy napi lócsarázás után mint állt meg a fakó szekér a debreceni ősi „alma mater” előtt, ahol is az apa leemelte a konok gyermeket a földre, mellé tette kis ládikóját, amelyben a hazai puha kenyér, az anyakéz fonta-szótte, varrta kis fehérnemű, meg miegymás volt; és jobbról-balról megcsókolva a fiút, elbocsátotta ilyenforma utitanáccsal: eredj fiam bátran, egyenesen életutadon. Az én szülői kötelességem véget ért, most kerülsz második édes anyád szárnyai alá, igyekezz, tanulj, légy nagy ember, híres tudós, hozz dicsőséget rám, szülő atyádnak örömet, boldogulásoddal. Ezzel felkapott a szekérre, közévägott a lovaknak és úgy el-kivágtatott Debrecen híres városából, hogy 10—15 évig nem is látta többet a fiát. Az pedig fogta a batyuját, bement a második édes anyja udvarára és lett belőle nagynevű, nagytudású, nagylelkű, híres ember, — a maga törekvése és az ősi „alma mater” örökdede, utmutatása révén.

Ki ne nézne vissza édes emlékektől ellágyulva a vidám, boldog diákkor ragyogó idejére férfikora delén, vagy a csendes öregség estéjén is? Csak a már érett ésszel bíró, az élet küzdelmei és viszontagságai között elfáradt férfi érte, tudja azt, hogy milyen igazi, minden hibától ment édes anyja a gimnázium a fejlődő gyermekeknek. Édes anyja, annak minden jóságával felruházva és minden hibájától menten. Ezért van az, hogy nemesak az egész ország, de külön-külön az egyes megyék és városok kulturális haladásának, fejlettségének az iskolák száma, mennyisége — és minősége a fokmérője.

Rége nem sokat adtak sem az emberek, a maguk, sem a városok középületeik külsejére. De ma már a haladás olyan stádiumában vagyunk, hogy csakis megfelelő eszközökkel érhető el a kívánt eredmény. Ennélfogva ha igaz az a régi példaszó, hogy ép testben lakhat csak ép lélek, — mennyivel igazabbnak kell annak az állításnak lennie, hogy a haladó kor követelményeinek megfelelő helyiség, és a technika minden modern tényezőjének felhasználásával érhető el az igazi kultúra, a fejlődés és haladás minden téren.

Ezért látta be az állam, hogy gimnáziumunk fokozatos és rohamos haladása, népesedése feltétlenül involválja a megfelelő eszközöket és — hála érte az állam nagylelkűségének — ma már hivatását betöltve, büszkén emelkedik a gyönyörű kétemeletes új főgimnázium széles homlozatával az ég felé, teljesen készen és rendeltetésének átadva.

Természetes dolog, hogy az ilyen óriási munkát igénylő építkezés nem lehet teljesen készen olyan hamarosan, s így míg minden befejezve nincs, az ünnepélyes megnyitásra várnia kell a közönségnek.

A sürgető kérdézősködésekre alaposan utána nézve a dolognak, illetékes forrásból közölhetjük a hirt, hogy a hivatalos megnyitás ebben az iskolai évben lesz ugyan, de valószínűleg csak az iskolai év vége felé, a nyáron, mégpedig valószínűleg az iskolai új zászlójának felszentelésével egybekötve.

Addig is tehát, míg a közönség érhető kíváncsisága teljes kielégítést nyerhet, visszaemlékezve, hogy annak idején a megyei közoktatóról irt részletes ismertetésünk milyen általános tetszéssel és érdeklődéssel találkozott, — a sok kérdézősködésnek eleget téve az alábbiakban ismertetjük Fogaras egyik legnagyobb és fődiszét képező új, állami főgimnáziumát.

A monumentális épületet Alpár Ig-

nác építész tervezte és Gergely Miksa kir. mérnök ellenőrzése mellett Kock Károly építőmester építette. A terv olyan szerencsés módon sikerült, amint az kevés ilyen nagy épületnél szokott. Minden világos, a folyosók, tantermek, holott ismerünk olyan gimnáziumokat, ahol egész napon át lámpákat kell égetni egyes folyosókon, tantermekben és minden évben egy-két tanár csúzt kap a jéghideg folyosók miatt. Ezt nálunk szerencsés módon elkerültük, gyönyörű, világos az egész épület a légmozgás kivéve, a mely még megbosszulja itt is magát.

A diszes előcsarnok márványtábláin a következő felirásokat olvashatjuk:

Egyfelől: I. Ferencz József dicsőséges uralkodása alatt; gr. Apponyi Albert vallás és közoktatásügyi minisztersége, Walther Béla tanker. kir. főigazgatósága, Major Károly dr. főgimn. igazgatósága idejében épült 1907—1909.

A másik oldalon ez van: Tervező: Alpár Ignác építész. Építési ellenőr: Gergely Miska kir. mérnök. Vállalkozó: Kock Károly építőmester.

Az előcsarnokból balra a földszinti fronton a kényelmes beosztású, egészen különfekvő ötszobával és minden hozzátartozó mellékhelyiséggel ellátott igazgatói lakás fekszik, a fürdőszoba, konyha a patakpart felé külön kijárással. A földszinten még az igazgatói iroda, tanári tanácskozó, a szolgáló, a könyvtárak, könyvtáros szobája. Továbbá a VII. VIII. osztályok. Ének és zene terem, iroda, tornaszerek, tornaterem, öltöző. Az udvaron a két szolgáló részére négy szoba, két konyha, két kamara van még.

Az I. emeleten van a Történelmi és Filológiai muzeum, olvasó szoba, orvosi szoba, IV. osztály, természetrajzi szertár, előadó, dolgozó terem. Zene és hangjegyszertár, a II. oszt., a VI. oszt., I. A. oszt. I. B. oszt. I. Hittan terem.

A II. emeleten van a Rajztanári szoba, gipszterem, rajzterem, természet-

tani szertár, előadó, dolgozó terem, szolga szobája, I. görögpótló tanterem, II. görögpótló. II. Hittan terem. V. osztály. III. osztály.

Mindez a leghelyesebb beosztásnak megfelelő sorrendben, kényelmesen célszerű.

A beruházások rendszeresen folynak, úgy, hogy a kellő időre, — természetesen apródonként — minden modern tanszerrel, gyönyörűen felruházva az állam ezt a szép intézetet, amely gondos és szorgalmas, körültekinthető és lelkiismeretes vezetés alatt állva, fokról-fokra emelkedik és halad a cél felé.

Természetesen van egy kis hiány is, ami még pótlásra vár. De ez sem egyéb, mint városunk szegénységének következménye. Tudjuk azt jól, hogy más városok, megyék, milyen horribilis anyagi áldozatokat hoznak egy-egy ilyen kultur intézmény elnyeréséért. Fogaras bizony semmit a világon. Épen ezért csak megemlítjük, hogy vilamos csengő hiányában még mindig a régi gimnáziumhoz illő harangszerű kolomppal hívják egybe a nyáját, ahelyett, hogy modern villamesengők csilingelnének a tanári szobában is, jelezve az órákat. Dehát a 900 koronát, amibe a csengőbevezetés került volna, törölte a miniszterium, így is tulságos sokat áldozott már. Szükséges volna még a folyósok fűtése is, továbbá hátrányos dolog még a kokszfűtés, mert először is rengeteg sokba kerül, de meg piszkítja is az intézetet és a legnagyobb elővigyázat mellett is bizony érezhető néha

a köszén füst. Dehát ezt természetesen csak a tökéletesbbedés miatt említjük meg, mert hiszen ennyit is a legnagyobb hálával kell fogadnunk, nem léphetünk a követelés útjára, hiszen ez szerénységtelenség volna.

Az udvar és előkert rendezése még folyamatban van. Egészen véve csak a tavasszal lesz teljes díszében készen ez az épület, így az ünnepélyes megnyitás mint említettük is — a nyárra marad, a zászlószenteléssel együtt.

Apropos zászló! Erről jut eszünkbe, hogy a zászlórúd helye nagyon alkalmatlan módon van megoldva. Azt okvetlenül az I. emeletre kell áttenni! Így a kapu mellett nem is látszik a zászló, meg nem a főhelyen van, de azért is rossz, hogy a zászló a földre csüng és így könnyen rongálásnak lehet kitéve. Kellene még egy központi vilamos óra is, mert hiszen annyi baj van Fogarason az össze-vissza járó órák miatt hivatalokban is, mindenütt kellemetlenség van a pontatlanság miatt és nem lehet felelősségre vonni érte senkit, mert „nem jól járt az órája.“ — Ennélfogva nem csupán a gimnáziumnak tenne szolgálatot a központi óra, hanem az egész város a szerint igazodnék és rend lenne és pontosság.

A városi tanács határozatot hozott a többször emlegetett villamlámpa ügyében, melyszerint az otromba alaku utcalámpát ivlámpával fogják kicserélni. Azonban a mostani holdas esték is elmúlnak és a határozat csak szó marad, ott is pótolni kellene a hiányt mielőbb.

Ime ezek volnának csupán a hiányok, amelyeket könnyen pótolni lehetne, ha a város nemcsak készen várna mindent, hanem a polgárság kényelméért és előnyeiért tenne is valamit, a pótdó ellenszolgáltatásaként. Mert mindent az állam nagylelkűségétől várni és kérni mégis csak szerénységtelenség ugye bár, ha igaz is az a közmondás, hogy „szemérmes koldusnak üres a tarisznyája“, a tulságos követelkezés sem válna dicsőségére Fogaras nemes városának akkor, amikor magától semmi sem telik.

Az új alma mater, a megye és a város díszére és javára diadalmasan áll, a havasok felé gyönyörű kilátást nyujtva. Impozáns modoru külsejének megfelelő a szellem is, amely benne uralkodik. A kultura védő bástyája, a haladás a felvilágosodás erős oszlopa ez a kiváló vezetés és helyes nevelési elvek alatt álló intézet és így remélhetjük, hogy büszkeséggel tekinthetnek mindenkor ezen intézetre nemcsak Fogaras város és megye lakói, hanem azok a lelkiismeretes tanférfiak is, akik ugyszólván megalapozták a multban s akik szilárdan építik, tovább a jelenben ezt a bástyát az idők végtelenségéig, erős védelmére a magyar hazafiságnak a magyar nyelvnek és a magyar állameszme dialdalra jutásának.

Állj tehát itt te szilárdan új „alma mater“ az idők végtelenségéig s vidd ki idővel, hogy legyen itt egy nemzet s egy nyelv: a magyar.

„Exegit monumentum aere perennius!“

T Á R C A

NOI.

(Goga Octavián.)

Minálunk zord erdők vannak
És selyemfűvü rétek;
Pillangó annyi van felénk
És gyász és tört remények...
Felkölteni a szomszédból
Ébresztő dallal jönnek...
Minálunk van ének, virág
És könnyek, égő könnyek.

Ó náluk a nap égetőbb,
Mig nálunk az is vén már,
Mióta zöld hegyeinken
Nem értünk kél a sugár.
Mi nálunk gyászt mesélhet csak
A fenyves koronája
És gyászt hordoz a Maros is
S a három Kőrös árja.

Minálunk a fonóban is,
Az ifjuság csak gyászt hall,
S egymást öelve elzokog
Az apa a fiával.
A mi felhős egünk alatt
A tánc is vontatottabb,
Mintha könnyek szülnék itt
Borongó nótáinkat.

A pillangó is bágyadtabb
A kéklő légebe szállva,
A harmat is a rózsatőn
A mi könnyünk hullása.
Rokonunk, — a zöld fenyvesek
Zordon tenyésző koble, —
Meséli, hogy könnyektől telt
A vén Olt áradt medre.

Betölthetetlen álmunk van.
— Oh szenvedés gyermeki!
Apáink s nagyapáink már
A gyászból nem jönnek ki.
És ősidőktől fogva már
Nekünk csak sóhajunk kel:
Egy álom nemteljesültét
Öntözzük könnyeikkel.

(Románból.)

Gagyi Jenő.

Gerincvándorlás a fogarasi havasokban.

— Irta: Ruzitska Béla dr. —

Azután folytonosan a gerinc déli, románai oldalán haladunk tovább, hol a havasi legelők csaknem annak tetejéig felnyulnak, ellenben a vonulat északi, hazánkba eső oldalán, csupa járhatatlan, meredek sziklafal, kő, óriási omladék és törmelék látható. Kis pihenés után vígan megyünk a 2475 m. magas, kiemelkedő Gálaleskul esu-

csára és annak keleti oldalán az egyre egységesebb vonulatot alkotó főgerincen tovább. Innen újból pompás kilátást élvezhettünk a széles, mint egy legyezőszerűleg a hegység fővonulata alatt kiterülő, alább azooban elszűkülő Szombatfalvi-völgyteknő legfelső nyugati részébe, mely az eddig látott ilynemű völgyek között talán a legmélyebb, legvadabb és legsziklásabb. Most ezt, a több aláereszkedő kisebb elválasztó gerinctől, mintegy sziklásabb. Most ezt, a több aláereszkedő kisebb elválasztó gerinctől, mintegy kuliszáktól, részekre tagolt hatalmas cirkusteknőt járjuk fenn a magasban, mintegy 4 kilométernyi hosszú utvonalon, csaknem félkörben körül. Ilymódon egymásután öt teknőrszletbe tekinthetünk be, a melyek oda lenn, az ember ujjaihoz hasonlóan, egy közös fő-vízlevezető érbe, az erdőborította mély Szombatfalvi-völgybe egyesülnek. Utközben a Bolacséni csúcson is áthágunk, mire nemsokára a felső szombatfalvi völgyteknő legkeletibb oldalára jutunk, honnan még egy utolsó pillantást vetünk visszafelé nyugatra az épen körüljárt óriási völgyteknőre valamint annak innen legjobban áttekinthető kulissza válaszfalaira és azután tényleg bucsut véve tőle, egyenesen keletre haladva, nemsokára gyengén kitaposott szűk ösvényre érünk, a mely déli irányból, Románia felől, a mély völgyből vezet ide fel a magas gerincere és azon tovább a 2384 m. magas Bundeá hegy felé.

Megjegyzések

A „Táncóráink” című cikkhez

A „Fogaras és Vidéke” legutóbbi számában „Táncóráink” cím alatt megjelent cikk, az ugynevezett „parázs paedagogiai értekezés” bár nőhöz intéztetett, annyira érintette bennem a lovagias gondolkozású férfit, hogy nem térhetek ki néhány megjegyzés nyilvánossá tételétől.

Nem fűz semmi érdek a polgári leányiskolához, mert leányom, bár elég súlyos és nem épen méltányos osztályzat kíséretében már kinőtt belőle, másfelől azon is — hála Istennek — tud vagyok, hogy a fiam révén valamelyes tekintetek állásfoglalásomat föl függeszték; minélfogva a legtökéletesebb tárgyilagossággal valóban „sine ira et studio” szólhatok a cikkhez s mikor ezt teszem, kijelentem, hogy az arra való elhatározást kizárólag a cikk teremtette és érlette meg bennem.

A hiúság nem kenyerem s csak azért nem nevezem meg magamat, azonban készséggel eleget teszek ebben a tekintetben minden kívánságnak.

Fölötte kedvező alkalom kínálkozik — a cikkirő tisztelt személyének érintetlen hagyása mellett — a cikk több állításának és az egészen végig vonuló öntudatosság tultergésének nem épen olesó szellemességgel való tárgyalására, azonban azon elhatározással indultam meg, hogy azt annyival inkább kerülöm, mert épen abba a hibába esném, a melynek elítélése részben a megjegyzéseket életre hívta.

Ha nem sikerülne az előadás módjában teljesen elérnem azt a célt, hogy a kérdéses cikkirőjét egyetlen vonatkozás se érintse kellemetlenül, hajlandó vagyok azt nem a magam fogyatékoságának, hanem a cikkirő írásmoderának tulajdonítani. De még azon esetre is teljes méltóságot nyújt az ő felfogásával szemben a cikkirő bizonyítás

módja, amelynek analogiája alapján már eleve kijelentem, hogy az nem bizonyít semmit.

Most nézzük meg mennyi a cikkben:

1. a lovagiasság,
2. a paedagogia,
3. az igazság.

Már e sorok elején kifejezést adtam annak a benyomásnak, a melyet a cikk a lovagiasság szempontjából rám tett. Itt ismét hangsúlyozom, hogy az egész cikket végig vonuló irmodor arról győződött meg, miként a „köteles lovagiasság próbáját” nem épen fényesen állotta ki az író. A leghatározottabban állítom, hogy kifejezései, a melyekben nem annyira az igazságereje, mint inkább annak hiánya, nem annyira a szellemesség, mint inkább az a kicsinyesség, a mellyel tolla a nőt, a nőnevelés terén érdemeket szerzett igazgatóját egy közhasznú intézetnek illeti, engemet, az — egészen távolállót, aki még a tánciskola révén sem vagyok érdekelt; kellemetlenül érintett.

Ebből meritem annak a bántásnak mértékét, amelyet a cikkben támadott nő érezhetett.

Mindezek az író bizonyításmódja szerint azonban nem bizonyítanak semmit.

Itt csak az általános benyomásról adtam számot, de kötelességet teljesítek magammal szemben, amikor néhány kifejezést idézek állításom mellett . . . „Nekem rontott az intézet igazgatója az apokalypsis lovasainak vehemenciájával, — de nádparipán.” . . . Ő a hivatott rendszabályozó, mert hiszen olyan hangon szól, mint aki kibérelte a paedagogiát . . . „visszautasítható . . . vágásnak vélt bölcseségét” . . . „mióta bérelte ki a cikkirő a paedagogiának ezt a területét, hogy kizárólagos hitbizományának tekintsi.” „A cikkirő gondolatmenete csupa föltevés és helytelenség” . . . „elvárhattam, hogy ne üres frázisokkal traktáljanak meg.”

Beérem ennyivel a stil-virágok gyűjte-

ményéből annak szem elé állítása végett, hogy egy tanár, aki leánygyermeknek apja a nőt, egy értékes intézetünk érdemes közbecsülésben álló igazgatóját illetően azokkal; az említett egyént megillető lovagiasság szabályainak határait a cikkirő erős és sikeres ostrom alá vette.

A mikor a bíráló tárgyává tett cikk olvasása után annak végére értem, a „parázs paedagogiai értekezés”-ben a lovagias tartózkodás mellett kerestem a paedagogiát is, de — bizonyára az én gyöngeségem — nem találtam meg benne. Távol áll tőlem az a szándék, mint előbb is jeleztem, hogy olyat írjak, ami a cikkirőre a kellemetlen hatást tenne, kellemetlen vonatkoztatásra adna teret, de nem kerülhetem el — az említett cél mellett kitarva — annak kimondását, miként a cikkben paedagogiai szempontból nem találtam jót, semmi újat. Más tán azt írni: tele van közhelyekkel, csupa szó és szó. Én nem mondom azt, hanem azon felfogáshoz híven, hogy a paedagogia a gyermeknevelés előbbre vitelét szolgálja, úgy is mint apa, úgy is mint a közdolgozókkal foglalkozó férfiú állítom, miként az egész cikk tartalma, hangja — s bár nem állítom, de látszat szerint célja is — a paedagogiának teljes elöntéte.

Nem szabad szemünk elől téveszteni azt a kétségtelen valóságot, hogy a gyermekek is olvasnak újságot, hogy a „Táncóráink” című cikkhez hasonló cikkeket mindkét nembeli tanulók különösen kiemelkedő figyelemmel olvassák és tárgyalják. Az a cikk pedig fényesen bevált a tekintély lerombolására való eszköznek. Merem állítani, hogy nincsen komolyan gondolkodó ember, aki a cikk ilyen hatását el ne ismerné. Már pedig az ilyen közvélemény ponterál is.

Az a törekvés, hogy egy intézet igazgatójának eljárása, föllépése; egy tanítótestület határozata nevetségessé tétessék csak a tekintély lerombolásának célját szolgálja s a

— E hegynél utóelágazás van és az egyik ösvény a hegyről egyenesen északi irányban levezető gerinc vonulat tetején halad tovább, Breázán át, az Olt síksága felé, míg a másik ösvény — a mi utunk — délkeleti irányban még mindig 2300—2400 méter magasságban vezet tovább félkör alakú nagy kanyarodóval, a déli irányban aláhuzódó nagy havasi völgy legfelső forrásvidékei körül, a 2474 m. magas Urlei-csucs irányába. E hegyre néhány szerpentine kanyarodóval felhágva és a csucs keleti oldalára átkerülve, egészen új tájkép elé jutunk, mert most már a fogarasi-havasok keleti alacsonyabb része tűnik szemünk elé. Ezeket a vad, sziklás, köves helyek egyre kevesbednek, a hegyoldalak nem oly meredek, a gerinc sem oly tépett, csipkézett és szakgatott már, hanem a helyett a tetők terjedelmesebbek, laposabbak, egyenletesebbek, simábbak és a gyep nagy területet hódít.

Közvetlenül az Urlei csucs alatti nagy mélyedésben a szép, hosszukás tengorszemet az Urlei-tavat pillantjuk meg, melyből keletre kis patak indul ki és folyik ama magas hegyvonulatig, melyről irányát hirtelen éssakra változtatva, a mély völgyben kifelé, az Olt folyó felé siet és Fogaras közelében abba beleömlik. Egyenesen keletre az országhatárt alkotó elszélesedő főgerincevonulatot követheti szemünk, melyből északra és délre igen sok kisebb vonulat ágazik ki. Vé-

gül messze a keleti látóhatár homályos távolában, a fogarasi havasok főirányával mintegy keresztbe állítva, látható az igen magas és hosszú, hatalmas tömeget alkotó Királykő elmosódott körvonala. Arra kell nekünk is tovább haladnunk.

Mielőtt az Urlei hegy utolsó sziklás nyulványait elhagynók, egy meredek sziklafal tövében, mintegy 2450 m. magasságban, kis eséseszerű mélyedésben kevés forrásvizet találunk. A gyéren előszívargó + 3 C°-os vízből nagy szomjunkat némiképen enyhítjük, de a kevés vizet előbb elfogyasztjuk mitsem az mindnyájunknak a szomját oltotta volna. Azután rövid pihenőt tartánk és miután déli 1 óra elmúlt, falatozni próbálunk de a szomjuság miatt az étel sehogysem ízlik, Pihenő helyünkről magunk előtt látjuk a széles főgerincen egymástól meglehetősen távolságban elhelyezett, országhatárt jelző, félgömb, vagy sütőkemence alakú cementből készült határhalmokat. Eddigi utunkban az éles gerincen ilyenekre nem akadunk, itt azonban, a hol a határ vonal a terep alakzatánál fogva elmosódik, szükséges volt az ország határát ily módon pontosabban megjelölni. Utunk nagyjában e határhalmok mentén vezet egyenesen keleti irányban a már simább, gyepesebb, mintegy 5 kilométer hosszú Zerna-hegyháton egyenletesen tovább melyen eléggé gyorsan haladhatunk; majd enyhe emelkedéssel a Ludisor nevű, csak

kevés köves, széles hegycsucsra hágunk fel. Ennek délkeleti oldalán igen sok juh és kecskenyáját látunk valami védett völgyben, néhány pásztorkolibát is észreveszünk. Miután ma már igen hosszú és nehéz utat megtettünk, azonkívül délutáni 4 óra is elmúlt, éjjelező hely után kell néznünk, mert turista menedékházat itt újból hiába keresnénk. Ezért a gerincevonulatot végigvezető utunktól kissé letérve, mintegy 2000 m. magasságban alkalmas juhász kunyhót és tanyahelyet találunk, a hol megtelepedtünk. Még világos nappal, verőfényes időben felűjtjük sátrunkat, elkészítjük tanyánkat és ebéd, illetőleg vacsora készítéséhez fogunk. A közelben fakadó kristálytisza havasi forrásvízzel szomjunkat is olthatjuk és rövid pihenő után, valóságos farkas étvágygyal fogunk hozzá szalonna, konzerv, füstölt hus, sütemény és nagymennyiségű teából álló lakománk elköltéséhez. Annak befejezése után beszélgetésbe eredünk s derék csomoghordóink népies táncában, mulatozásában és tréfáiban gyönyörködünk. Mire a nap leszállóban volt, a közeli hegyoldalak minden irányából birkanyájak tartottak a pásztor-kunyhó felé és nemsokára néhány ezer darabból álló mekegő, siró, éktelen zsvajt előidéző birka és kecske sereg volt közelünkben a szikla alatt összegyülekezve.

(Folytatjuk.)

tanügy szolgálatában álló egyéneket s magát az igazgatót érintvén paedagogiai szempontból a legkirívóbb mértékben káros.

Vajjon szabad-e tanárnak a paedagogia szolgálatának címe alatt ily romboló munkára vállalkozni — megsértett hiúságból?

En azt tartom s számtalan más is, hogy — nem.

Fölteszem, miként a cikk olvasói mindnyáján tisztában voltak a felől, hogy abban az alább említett cél jutott mindenek felett érvényre s azért egyes részeinek ismétlésétől tartózkodom.

Férfiasságom tartozik annak elismerésével, hogy a cikkíró az igazságának, teljes meggyőződését állította sorompóba. Ámde ez az engedmény még nem jelenti azt, hogy az ő igazságát más is igaznak tartja. En például másokkal együtt azt tartom, hogy a támadásból hiányzik az igazság és helytelen volt a manőver megindításának alapja.

A cikkírónak módjában állott az intézkedés forrásának megismerése. A táncmester okvetlen tudta. Azután pedig társadalmi uton kellett volna a megváltoztatás érdekében lépéseket tenni.

Szerintem hiányzik az igazság a cikk egész tartalmában s e felfogás mellett nem állok egyedül.

Ha valamely intézkedést helyesség szempontjából igazságosan akarunk elbírálni, nem szabad azt az intézkedést a magunk érdekéhez, a magunk egyéniségéhez kötve mérlegelni, s nem szabad azt az intézkedő alanytól elválasztani és céljáról megfeledkeznünk.

A cikkíró ezekről az általános igazságokról megfeledkezett. Bizonyára igazat ad nekem abban az állításomban, hogy a polgári leányiskola tanító testülete, mint nők jobban tudják, miként a fiukkal való gyakoribb közvetlen érintkezés a fejlettebb erotikus hajlamu serdülő leányokra mily hatással van, mint a férfiak. Annál fogva hivatottabbak a szükséges intézkedések helyességének felszínrehozására és életbeléptetésére.

Nem lehet, nem szabad tehát sem az intézkedés célját, sem annak indító okát kicsinyelni s annál kevésbé gunyolni.

Ezen általános érdekű igazság megállapítása mellett indokolatlannak találom némi állításnak az igazság jelenlétének talán hiányának megállapítása céljából való boncolását. Még csak a mindkét részről hangoztatott ama szólásformára térek ki, hogy nemcsak tanítanak, hanem nevelnek is. Ezt az állítást határozottan szólásformának tartom, mert semmi tényeket nem fed.

Ezen megjegyzéseimben nem foglaltatik benn az én véleményem a kezdő kérdésről, arról, hogy együtt vagy külön kell-e a két nembeli ifjuságnak a táncot tanítani. E kérdés eldöntése nem képezte megjegyzéseim tárgyát sem célját.

Végzem az írónak magamévá tett szavaival: „A neveléshez elsősorban helyes érzék kell.” „A paedagogiában legkevesebbet bizonyít az oklevél.” „Bismark szerint a következetesség nem ér semmit a politikában.”

Justus

Cimkórság.

Jó napot, kegyelmes uram! — De jó színben vagy méltóságos uram! — Itthon van a nagyságos ur? Így beszélnek nálunk, ebben a tejjel, mézzel folyó Kanaánban.

— Monsieur! — mondják mindenkinek Franciaországban.

— Herr! — szólítják egymást Németországban.

— Mister! a címe Amerikában a honpolgárnak.

Mindebből azt látjuk, hogy a világ legnagyobb urai Magyarországon élnek, vagy talán egyebet lát a sociológus mindezekből?! Talán azt, hogy nálunk az emberek nem arra fektetik a fősúlyt, hogy ki mennyit és mit produkál, hanem, hogy azt a titulust a mi megilleti, — esetleg meg sem illeti, — megkapja, s hogy mindenki annak nézze, a mi épenséggel nem ő s legalább egy fokkal nagyobb címmel illesse, mint a mi őt megilleti.

A cím a fő. A királyi, az udvari tanácsosság, a nemesség, a báróság s az ezekhez hasonló kitüntetések, ezek izgatják a mi közéletünket s társadalmi életünket egyaránt. Mintha ebben merülne ki a jó hazafi, a hazájának hasznot hajtó polgár tevékenysége, mintha ebben kulminálna minden érdem és ez emelné a haza nagyságát, vinné előbbre kulturáját, szerezné meg gazdasági virágzását.

A cimkórság, ez volt a hanyatló nemzetnek mindenkor átka. Itt rejtőzködik a méreg, mely az egész társadalmi életet megmérte, mely csirájában kiöli a nemesebb intenciókat s mely végeredményében egész országok sirját megássa, egész nemzetek sorsát megpecsételi.

A cimkórság leküzdésére indított akciónak első követ, a parlament tanácskozása alapozta le. A mely azt kívánja, hogy senki, kinek módjába van a cimkórság ualmára vizet hajtani, aki azáltal, hogy közel van ahhoz a konyhához, a melyben a különféle címeket, kitüntetések gyártják, hogy ezeknek ne szabadjon mindezekből semmit sem elfogadniok. A képviselő ne legyen nemesítve, bárósítva, sem királyi sem udvari tanácsosi méltóság ne diszithesse s egyéb kitüntetések ne szabadjon elfogadnia.

Ez az indítvány azonban csak a kezdet kezdete. Mert nemcsak a képviselők vágyakoznak gomblyukaik feldiszi-
tésére, nemcsak azok egyetlen a közön-

séges emberek közül való kiválás, nemesítés, bárósítás s egyéb által, nemcsak az ők névjegyük nyer nagyobb fényeséget, ha azon a királyi, vagy udvari cím diszeleg. Oh nem! A polgári elem is utánozza azokat, kik a kiválóságot a címekben s nem a tettekben, cselekedetekben találják.

A cimkórság, e veszélyes miazma kiirtására az egyetlen helyes módszer, az összes címek, kitüntetések eltörlése. Ne diszitse a kabátunk gomblyukát, az a barbár korra emlékeztető fényes gyermekjáték, a melyeknek a különféle uralkodók szeszélye különféle neveket kölcsönözött. Ne adományozzuk a királyi udvari tanácsosi címeket, mikor azok mindig címek maradnak és soha egyetlen kitüntetett sem a királynak sem az udvarnak tanácsot nem ad. Ne neve-sítsünk, bárósítsunk, sőt ellenkezőleg, tegyük egyformává külsőleg az embereket, hogy azután ők maguk jöjjenek arra az eszmére, hogy az egyesek különbségét belső kiválóságokban találják meg.

Franciaországban az összes rendjelek s címeket eltörölték. Csak a legújabb kor hibás rendszere teremtette meg az egyetlen becsületrendet, kiváló honpolgári erények jutalmazására, de ott is már mozgalom indult meg, az egyetlen s tényleg felesleges cicoma megszüntetésére.

Amerikában, a szabad polgárok ez államában nem ismernek semmiféle külső megkülönböztetést. Ott mindenki annyit ér, a mennyit belső tartalma értéknek megállapít. S ime, ott látjuk a legnagyobb haladást a kultúra, a műveltség terjesztésében, ott a legnagyobb anyagi bőséget s az ipar, kereskedelem hihetetlen előhaladását.

Ezek a példák vezéreljenek minket is cselekedeteinkben. Ezek a példák a folyamatos élet mintái. Az ezekből merített tanulságok az élet iskolájából származnak s azokban csalódnai nem lehet.

Tekintsünk csak körül, ami szűkebb társadalmi életünkben s látni fogjuk azt a szörnyületes pusztítást, mit a cimkórság a társadalmi élet terén véghez vitt. Látni fogjuk azt az örületes hajszát a címek s a rangok után s látni egyuttal azt a petyüdt, életunsággal telített energiát mint az ilyen egyedek egyéb közhasznu tevékenységeiben kifejtjenek.

Le a címekkel! De becsüljük meg az igazi értéket s ne a címek, a titulusok nagyságában találjuk a polgár

MENJÜNK NOVÁK JÁNOS női- és férfidivat üzletébe
az őszi-és téli idény UJDONSÁGAIT megtekinteni.

közötti különbséget, hanem abban, hogy ki minő mértékben, válik magának, családjának s egyben hazájának hasznára.

Ha majd nálunk is, mindenki egy címet kap, s ha a név tisztessége, s becsület szeplőtlensége lesz mindenkinek legszentebb kincse, akkor talán nálunk is más világot élünk s mi is bejutunk azon nemzetek sorába kiknél a vagyon, a gazdaság s kultura egy forrásban fakad. —

— 6.

H I R E K.

Válasz „Táncóráink” című cikkre.

Miután K. E. nekem előlegezte az utolsó szót, kijelentem, hogy állításai részben annyira valótlanok, részben annyira köztudomású általánosságok között kalandozik, hangja pedig olyan csufolódó, hogy cikkét számba sem vehetem.

Fogaras, 1909. október hó 24-én.

Botta Anna,

áll. polg. isk. igazgató.

— **Szülői fogadóórák.** A fogarasi m. kir. állami főgimnáziumban az osztályfőnök és szaktanár urak a szülőket vagy helyetteseiket gyermekeik erkölcsi viseletét és tanulmányi előmenetelét illető megbeszélések céljából a tanári tanácskozó helyiségében a következő sorrendben fogadják:

November 8. hétfő 9—10 Babits Mihály
10—11 Albert János
11—12 Papp István
" 9. kedd 9—10 László Béla
10—11 Krebsz Ernő
11—12 Fridrich András
" 10. szerda 10—11 Reider Béla
11—12 Halmy Gyula
" 11. csüt. 9—10 Ambrózy Pál
" 12. péntek 9—10 Tass Kálmán
10—11 Nádasdi Dániel
11—12 Papp János
" 13. szom. 10—11 Bausz Gyula
11—12 Vodráska V.

Fogaras, 1909. október 30.

Az igazgatóság.

— **Emlékünnep.** Kálvin János négy százados születésének és a reformáció 392 éves évfordulójának emlékeztetőre 1909. év okt. 31-én d. u. 3 órakor a református templomban tartandó istentisztelettel egybekötött ifjúsági ünnepélyt tartanak, amelynek programja a következő. 1. Felálló ének: új ének 1-ső. 2. Közének: XC-ik zsoltár 1-ső vers. 3. Imádkozik: Dénes Dezső s. lelkész. 4. Utóének: KXXV-ik zsoltár I-ső vers. 5. Megnyitó beszédet mond: Pápay József igazgató. 6. Erős várunk nekünk az Isten: új ének 47-ik éneklik az összes növendékek. 7. Szaval: Nagy István VIII. gimn. tanuló. 8. Emlékbeszédet tart: Kiss Samu VII. gimn. tanuló. 9. Térj magadhoz drága Sion: új ének 48-ik éneklik az összes növendékek. 10. Szaval: Nagy László VII. gimn. tanuló. 11.

Bezáró beszédet mond: Balla Károly lelkész. 12. Himnus: új ének 67-ik.

— **Vizsgabál.** Simkovits József táncos tanító tegnap, e hó 30-án tartotta meg a hatheti táncanfolyam befejezéséül a vizsgabált, amelyen a meghívó szerint a következő szép programot élvezhette a közönség: A Magyar szótól lejtik: Roth Adél, Maron Olga, Krebsz Micike, Kovács Jolánka, Nyilas Irénke, Krobát Rózsika. 2. Tarantella olasz Csoporttánc; lejtik: Héjas Sárika, Hirschhorn Piroska, Wolf Mini, Szabó Nusi, Jancsó Irma, Wazek Mici, Popa Leticia, Szabó Jolánka, Essigman Gizella, Csákány Erzsike, Goldberger Sárika, Dávid Helén, Krausz Margit, Vajda Piroska, Kovács Ilus, Scholz Berta. 3. Magyar nemzeti négyes, lejtik négy pár: Fleissig Margit, Kovács László, Visoli Lavinia, Hinsz Jenő, Thierfeld Czilike, Farga János, Maron Sarolta, Bozdog Valér. 4. Girlland Polonais, lejtik a kisebb növendékek. Összes növendékek lejtik: 1. a Vigadót. 2. Gentry-Boston. 3. Less Lancier. 4. Sormagyar. 5. Pas de patineurs, (koresolyatánc.) 6. Kotilion (hölgyválasz.) 7. A társas és körtáncok táncrend szerint. Lapunk zártakor kezdődvén az estély, annak lefolyásáról jövő számunkban beszélhetünk. Az az elismerés azonban, amely Simkovits működését kíséri, — előre is biztosította a sikert.

— **Halálozások.** Az őszi levélhullással egyremásra jönnek a váratlan megdöbbentő halálhírek is. Brassóából kaptuk a hírt, hogy Buslig József, a kir. kath. gimnázium nagyszeretben álló érdemű igazgatója hirtelen elhunyt. A brassói magyarság egyik oszlopát vesztette el a kitűnő férfiuban. A család Gyergyószentmiklósról vitte a kedves halottat. Temetése óriási részvét mellett ment végbe. — Mint részvéttel értesülünk özv. Grünfeld Benjáminné szül. Schul Henriette Alsóporumbáki lakónő, f. hó 23-án életének 52-ik évében, özvegységének 10-ik hónapjában rövid szervedés után elhunyt. Temetése f. hó 25-én ment végbe Alsóporumbák község és a környék lakóinak nagy részvéte mellett. A halottat dr. Kelemen Adolf vármegyénk főrabijja bucsuztatta el szép gyászbeszéd kíséretében. Az elhunytat árvái, testvérei, valamint nagyszámu rokonság gyászolja. Nyugodjék békében!

— **Eljegyzés.** Föder Hermann alsószombathalvi kereskedő eljegyezte Schlesinger Etelkát Fogarasról. Gratulálunk.

— **Új hó.** A havasok csucsait már meglepte az új vendég t. i. a tiszta, szűzi hó, amely most már megmarad egész a jövő nyár, vagyis július hó elejéig, amikor is az irigy najádok és nimfák villi táncot lejtve elűzik azt s az életadó szép nyár foglalja el ott is télapó örökségét.

— **Esküvő.** F. hó 25-én déli 1 órakor esküdött örök hűséget Fisch Kálmán Kiszállásról a bájos Waldmann Herminnek. Az esküvő a legszűkebb családi körben folyt le.

— **Tanárból képviselő.** A székelyudvarhelyi róm. kath. főgimnázium egyik kiváló tanárát, Embery Árpádot az oláfalvi

választókerületben függetlenségi programmal országgyűlési képviselővé választották.

— **Színészeinkről.** Erzsébetvárosi lap-társunk élénk és szigorú kritika tárgyává teszi Fehér Károly szintársulatát, különösen panaszolva a zenekar hiányai miatt, elragadtatva dicséri Sugár Arankát, Fehér Olgát, Jobbai Nusit, Bogyót, Zilahit, Barótit és akiket elsőnek kellett volna említenünk: a Szatmári párt, azonban ott is panaszolnak a rossz, rendszertelen szereposztás ellen.

— **Figyelmeztetés.** A városi képviselők választása november 3-án lesz. Reméljük, hogy a választók helyzetük és férfiaságuk magaslatára fognak emelkedni és mint nagykorú, érett emberek járnak el a szavazásoknál. Mindenki arra szavazzon, akit alkalmasnak talál és becsülje meg választói jogát azzal, hogy ne hagyja magát orránál fogva vezetni, hanem önállóan gyakorolja szavazati jogát, minden kenetteljes kapacitálás ellenére, csupán a közjót tartva szemé előtt.

— **A kórházról.** Előfordul kórházunknál eppár olyan anomália, amelyet szó nélkül nem hagyhatunk. Így pl. a szennyes vizet — mely az orvosok állítása szerint tisztítva lévén, akár iható is — az utca árkába spriccelik ki, ami büzt okoz, továbbá hogy meleg időben a betegek ki ki állanak az utca kapu elé s hogy esténként nagy lárma hallatszik ki a kórházból. Ezek mind olyan észrevételek, amin föltétlenül segíteni kell s bizonyára ezek eltávolítására vonatkozólag az igazgató főorvos a szükséges intézkedéseket meg is fogja tenni.

— **Panasz.** Nem tudjuk kihez kell intézni ezen sorainkat, a városi hatósághoz-e, vagy az állami ménesbirtok igazgatóságához. A melyik fórum illetékes a kérdés megoldására, az bizonyosan — nem veszi majd magára. A Bély-utcát elzáró magas aszfalt mellett az ut feltöltéséről volna szó. Az elmúlt pénteken arra járva, valóságos megbotránkozással láttuk azt az állatkínzást, amit ott a falusi szekerek végbevittek. Tudvalevőleg a Bély-utca olyan keskeny, hogy ott szekér meg nem fordulhat, hanem egyikfelől behajt, a másik felén pedig ki-megy. Így volt ez eddig, de a híres aszfalt készítés olyan magasra emelte az utca végén a gyalogjárót, hogy azon keresztül szekér nem mehet, s így a Bély-utcaiak maguk hordhatják be fájukat és minden egyébüket az utca két végéről. Hír szerint, amíg a hidépítés folyt s az állami szekerek hordták a homokot, feltöltötték a Csimboraszóként felmagasló gyalogjáróhoz az utat. Amint azonban ez beveződött, — a töltést elhordták. Vajon miért nem maradhatott az a néhány szekér, jól letaposott föld ott? Igazán annyira takarékoskodnak, hogy nem hagyhatták ott azt a kis töltést? Kérjük a mind a két végén elzárt utca hozzáférhetővé tételét minél előbb.

— **Hirdetési oszlopok** kellenének a vá-

HODIS GYULA

FOGARAS.

Női és férfi divat raktára.

Az őszi szezonra már megérkeztek a:

! NŐI KOSZTÜMSZÖVETEK, !
BARCHENTEK, TENNISZ stb.

Továbbá kaphatók: halotti koszorúk nagy választékban.

rosban, legalább ennek belterületén. A mai forgalmas élet nélkülözhetetlen kelléke a hirdetés. De senki sem veszi szívesen, hogy háza falát tele ragasszák, különösen most, hogy az utcarendezés és némelyeket házaik, kerítések csinosítására serkent. Azt sem szabad megengedni, hogy a villamoszlopokat cifrázzák föl hirdetésekkel. Egyedül hirdetősi oszlopok segíthetnének a bajon, melyeket vagy a város állíthatna s bérbe adná, vagy vállalkozónak engedné át a fölállítást megfelelő összegért.

— **A pórujjart lövöldözők.** A kálbori szüret alkalmával történt az alábbi eset, a mikor is négy fiu börtáskába elrejtve cipelt fel a kálbori hegyekre egy részre szedett fegyvert. A fiuk a tett helyére érve, összeállították a puskuleszt s a báde tisztelőre — hogy bebocsássa őket a szőlőjébe, egyetlen egy diszlövést rendeztek. Igen, de arra jártak éppen akkor a nagysinki esendőörök is, akik mint a sas, rájuk csaptak a nebulókra s hogy azután mi lett a vége a lövésnek, azt már csak a fiuk és esendőörök tudják. A fáma hallgat róla.

— **Az ipartestület megalakul.** Életrevaló eszmét fog megvalósítani ma délután Albert János áll. főgimn. tanár, az ipariszola igazgatója. Tudvalevőleg iparosaink olyan tekintélyes százalékát teszik lakosságunknak, hogy tömörítésre, összetartásra lenne csak szükségük és hatalmas testületet alkothatnak. Ezt valósítja meg ma délután Albert János tanár, aki összehívta az iparosokat és megalakítja az ipartestületet, mely az iparosság tömörítését célozza. Felhívjuk erre iparosaink figyelmét.

— **Csak egy virágszálat.** A megyeházában, ahova leérkezik kilenc miniszterium, nyolcvanhat tártörvényhatóság, ezer falu csipp csupp és nagy csupp ügye, ahol az aktagyári mennyiségben készül a vármegye kurilisi nyelvén, a közigazgatás nomenklaturájának szabványain: az ősi helyen, ebben a napokban egy poetikus és minket megindító rendelet született. Alispánunk adta ki ezt a rendeletet a megye valamennyi főszolgabírájához s jeligeje: csak egy virágszálat! Azt mondja az alispáni rendelet, hogy nemsokára virágokkal lesz ékes a temető s ha a kegyelet csak egy virágszállal köt kevesebbet a szeretet, a kegyelet koszorújába és ha csak egy méccsel kevesebb fog égni a sirokon, ha ezt a méccsenek, ha ennek a virágszálnak árát fölajánlják a tüdőbetegeknek: akkor száz meg száz emberi élet haladó méccse pislog föl újra irgalmuk nyomán. Ezt mondja a mi vármegyénk alispánja egy a főszolgabíró urakhoz intézett rendeletében. Mondja ezt alispánunk a belügyminiszter hívó szövegére. Mondja ezt a szegénysorsu tüdőbetegek érdekében. A kérelem végig fog hangzani egész megyénken! Már halljuk is itt-ott, hogy az alispáni rendelet nagy visszhangot keltett. A szegénysorsu tüdőbetegekért buzgó József Szanatorium Egyesület száz gyűjtőtáskánál többet küldött vármegyénkbe. Ezeket a táskákat a főszolgabíró urak kérelmére irgalmasszivü urihölgyek veszik kezükbe, sok megyebeli községünkben a községi elöljáróság fog gyűjteni és e hó 30-án megindul vármegyénkben, valamint a többi vármegyében is országsszerte a gyűjtés, hogy összegyűjtsük több száz tüdőbetegnek gyógyittására a szükséges összeget. Mert tudnunk kell, hogy az országos gyűjtés eredményét — melyből a mi vármegyénk oly lelkesen ki-veszi részét, — arra fordítják, hogy több

gyermekes apák és anyák esdeklő kérését hallgatják meg és fölveszik őket a József Szanatoriumba, — ezenkívül az országos gyűjtés egy része az új, az Augustia Szanatorium építésére fog szolgálni. Ezeket tudván, kinek szívében ne keletene visszhangot az egyesület esdeklő kérése: csak egy virágszálat! Esdve kérünk minden embert, váltsa meg ezt a szent várt nemzete dícsőségére, özvegyek, árvák, ügyefogyottak könnyeinek fölzártására. Csak egy virágszálat!

— **A határrendőrség köréből.** A belügyminiszter Nagyszében székhellyel határszéli rendőrkapitányságot szervezett és ennek, valamint ezzel kapcsolatban szükségessé vált területi bevonások és átkapcsolások következtében a brassói határszéli kapitányság székhelyét, működési területét, kirendeltségeit és őrségeit egy ma érkezett leiratában a következőkben állapította meg: Székhely: Brassó. Rendőrbíráskodási joggal feiruházott kirendeltségek: Predeál, Gyimesbükk és Gyergyótölgyes. Őrségek: Hosszúfalu, Bodzakrazna, Sósmező, Rakottás telep, (Barátos) Gyergyóbékás. Hatósági terület: Brassó, Prázmár, Szászhermány, Keresztényfalva, Roznyó, a hétfalusi járás összes községei, a törcsvári járás összes községei, (Fogaras) a kézdi járásból: Bereck és Sósmező, továbbá az eszternelki, lemhenyi és opdolai körjegyzőségek az arlai járásból: Zágon, Gelence, Papole, Barátos, a sepsi járásból: a dobolai körjegyzőség és Magyarbodza. Csikvármegyéből: Csikolánfalva, Szépviz, Csikszentmihály, Gyimesközéplak, Felsőlok és Bükk községek, a csikdelnei, várdotfalvi körjegyzőségek, a gyergyótölgyesi és a kászonalosiki járás összes községei. A nagyszébi határszéli kapitányság rendes működését november hó 1-én kezdi meg.

— **A székely körvasut megnyitása.** A székely körvasut déva — csikszeredai szakaszának közigazgatási bejárása f. hó 22-én volt. A körvasut ünnepélyes megnyitása, s a körforgalomnak való átadása végre valahára e hó 26-án megtörtént. E vasut megnyitása nevezetes forduló pont a székelység érdekében, s rég táplált közóhajnak s gazdasági fejlődés előbbrevitelének mozgató ereje nyert immár örvendetes megoldást.

Nyiltér. *)

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Felhívás.

Alulírott tisztelettel értesítem úgy a helybeli, mint a vidéki önálló cipész- és segéd urakat, akik iparukban továbbfejleszteni akarják magukat — miután én a Magyar. kir. Technologiai cipész-ipari hét heti kurzusát sikerrel végeztem — fölkérem, hogy jelentkezzenek elnökünknel: Metz István urnál, Vártér.

Tisztelettel:

Schmidl József.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
THERFELD DÁVID.

Hirdetők.

Szép írásu fiatal ember másolásokat jutányos áron elvállal. Bővebbet a kiadóhivatalban.

2 drb. lipicai fehér hámos ló eladó.
Tudakozhatni: Dr. POPESCU TIVADAR irodájában.

Fráter Lórándnak valódi nótáskönyve
kapható: THERFELD DÁVID könyvkereskedésében.

Egy keveset használt gramfon 8 drb.
nagy és 11 drb. kis lemezzel jutányos áron azonnal eladó Helyben. —
Cím: a kiadóhivatalban.

Utcai, különbejáratu butorozott szoba
kiadó Brassói-ut 19. sz. a.

Fogaras rend. tan. város.

Szám 5056—909. v. t.

Hirdetmény.

Fogaras r. t. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező s az Apaffy-utcában 491. házszám alatt levő ujonnan átalakított városi korcsmaházat 1909. évi december hó 1-től kezdve 6 egymásután következő évre 1909. évi november hó 8-án d. e. 9 órakor a helyszínén tartandó nyilvános árverésben a legtöbbet igénylőnek bérbe adja.

1. A bérlettárgya áll 6 szoba, 1 konyha, 1 kamara, 2 pince, 1 nyári konyha, 1 fatartó, 1 szin, 1 esür, 1 istálló, melléképületek és 283 négyszög méter területből.

2. A kikiáltási ár évi 1000 korona.

3. Árverezni szándékozók 20% (husz %) bánatpénzt kötelesek letenni.

4. A város tartozik a bérlet tartamára bérlő nevére kimérési engedélyt szerezni.

Egyébb részletes feltételek a hivatalos órák alatt a városi főjegyzőnél meg tudhatók.

Fogaras, 1909. évi október 26.

Hersényi,
polgármester.

**Két jó házból való fiu
tanulónak felvétetik**

THERFELD DÁVID

könyvnyomdájában és könyvkereskedésében.

Legnagyobb kitenítés, „Nürnberg 1906“
Legnagyobb kitenítés, Arany államérem, „Nürnberg 1906“
Legnagyobb kitenítés, „Grand Prix“ St. Louis 1904.

Globus
Penmanship School
jobban tisztít
mint mindenféle más.

Sz. 7770—909. tkvi.

ÁRVERÉSI HIRDET. KIVONAT.

A fogarasi kir. járásbíróság, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Voileana vojái takarékpénztár részvénytársaság végrehajtatónak Mészáros Miklós, Dátos György és Lazea Mózes netoti lakások végrehajtást szenvedő elleni 665, 265 és 400 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék a (fogarasi

kir. járásbíró) területén levő Netot községben és határában fekvő a netóti 17. sz. tjkvben A† alatt foglalt ingatlanokból Mészáros Miklós B. 2. sorsz. a. jutalékára és pedig az A† 25. 26. hrsz. a. foglalt jutalékra 191 korona. 786 hrsz. a. foglalt jutalékra 3 kor. 50 f.

1078	hrs. a. foglalt jut.	6 kor.	— f.
1639/23	" " " "	1 " "	" "
1639/149	" " " "	2 " "	" "
1800/3	" " " "	6 " "	" "
1995	" " " "	5 " "	" "
2202/23	" " " "	2 " "	50 "
2310	" " " "	2 " "	50 "
3103	" " " "	1 " "	50 "
3104	" " " "	2 " "	— "
3602	" " " "	9 " "	— "

kikiáltási árban és pedig a Mészáros György a Todoré és neje Zimborian Mária javára C. 6 és 7 sorsz. a. bekebelezett élethossziglani haszonélvezeti jog fentartásával azonban oly módon, hogy a mennyiben fenti jutalékok árverési vételára az előző tehertétel fedezésére szükséges mintegy 250 korona meg nem üti a megtartott árverés hatálytalanná válik és az ingatlanok a haszonélvezeti jog fentartása nélkül fognak nyomban eladatni.

II., a netóti 616 sz. tjkvben A† alatt foglalt ingatlanokból Dates György B. 3 sorsz. a. jutalékára és pedig az 1058/2 1059 hrsz. ingatlanból megillető jutalékára 28 kor. 50 fillér kiszállási árban.

III., a netóti 49 sz. tjkvben A† alatt foglalt ingatlanból Lazea Mózes A. 1. sorsz. a. jutalékára és pedig A†

8283	hrs. a. jutalékra	215 kor.	— f.
93/2	" " "	7 " "	— "
372/2	" " "	3 " "	— "
523/2	" " "	5 " "	50 "
713/2	" " "	5 " "	50 "
890	" " "	2 " "	— "
943	" " "	— " "	50 "
1028/4 1029/1	" " "	16 " "	50 "
1243	" " "	18 " "	— "
1435/2	" " "	5 " "	50 "
1465	" " "	16 " "	50 "
1468/2	" " "	8 " "	— "
1499/2	" " "	13 " "	— "
1639/55	" " "	— " "	50 "
1735	" " "	4 " "	50 "
1800/49	" " "	6 " "	— "
1832/137	" " "	2 " "	50 "
1853	" " "	21 " "	50 "
1923	" " "	7 " "	— "
2039/1	" " "	4 " "	— "
2202/68	" " "	1 " "	50 "
2202/207	" " "	1 " "	50 "
2202/357	" " "	— " "	50 "
2243/1	" " "	4 " "	— "
2424/3	" " "	4 " "	— "
1695	" " "	3 " "	— "
2713	" " "	9 " "	— "
3221	" " "	6 " "	— "
3525	" " "	9 " "	50 "
3554/2	" " "	1 kor. 50 f.	fillér kikiáltási árban.

IV., továbbá a netóti 17. sz. tjkvben foglalt A† 2202/165. hrsz. ingatlanból Dates Tódor Istina jutalékára 1 korona 50 fillér. 2202/315. hrz. ingatlanból Dates Tódor Istina jutalékára 50 fillér,

V., végül az u. o. sz. tjkvben A† 2685 hrsz. ingatlanból Dates György jutalékára 3 kor. 2938. hrsz. ingatlanból Dates György jutalékára 2 korona kikiáltási árban azzal, hogy ezen jutalékok a kikiáltási ár kétharmadán alól eladatni nem fognak, s hogy vevő köteles a bánatpénzt az ígért vételári

összeg 10%-ig kiegészíteni, az árvevért elrendelte és, hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1909. évi november hó 18 napján d. e. 9 órakor Netót községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 20 %-át készpénzben, vagy az 1881 LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1909. szeptember 12.

A kir. járásbíró, mint tkvi hatóság.

Dr. Virágh,
kir. járásbíró.

5500
bizonyítvány orvosok és magánzók-
tól bizonyítják, hogy
KAIZER
MELL-KARAMELLAI
a három fenyővel

KÖHÖGÉST

rekedtséget, elnyálkásodást,
katarrust, görcs és számarhu-
rutot legjobban elhárítják.

Csomagja 20 és 40 fillér
:: 1 szelence 60 fillér. ::

Kapható: Hermann J. P., Dr. Kontes-
veller Károly, Steinburgi Pildner F. A.
:: urak gyógyszerárjában. ::

Amortizációs tisztvis. kölesön ügyekben

dijmentes felvilágosítást nyújt
Az „O. m. I. ált. tisztviselő-
egylet kolozsvári képviselősege“

Kolozsvár,

Ferencz-József-ut 7. szám alatt.

➔ Válaszbélyeg csatolandó. ➔

KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG ÉS HURUT ELLEN NINCS JOBB A

R É T H Y-féle

Pemetefü-cukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk
és határozottan RETHY-félét kérjünk, mivel
sok haszontalan utánzata van.

➔ 1 DOBOZ 60 FILLÉR. ➔

Csak RETHY-félét fogadjunk el!

Hazánk egyik legnagyobb és leggazdagabb biztosító részvénytársasága megyénket újra akarja szervezni. E célból

K E R E S

egy vagy két megyénkben jól bevezetett, megbízható, komoly, szolid előéletű és szorgalmas egyént, kik a biztosítási üzlet összes ágazataiban az üzletszerzés, valamint a szervezés terén eredménynyel képesek működni.

Főcél: Üzletszerzés és itt helyben, valamint a vidéken, oly helyi megbízható ügynököket és képviselőket felállítani, kik szintén képesek egészséges biztosítási üzletet teremteni.

Ajánlkozók, kik ezen a téren már sikerrel működtek, előnyben részesülnek. Nem szakmabeliek a társaság költségén oktatást nyernek. Az állások a jól betöltött, kikötött idő leteltével nyugdíjképes állandókká alakíttatnak át.

Kezdő fizetés: A már betöltött gyakorlat és előismeretek szerint havi 150—250 korona és ha a társaság megbízásából utazik: 10.— korona napidíj és II. oszt. vasút. Kimerítő ajánlatok: „Kötelességteljesítés — szép jövő“ alatt

ECKSTEIN BERNÁT hird. irodába (Budapest, VII., Erzsébet-körut 37.) kéretnek.

NAPONTA FRISS

TE AVAJ

KAPHATÓ

CHIBA C. F. cukrászdájában.

Cimfestészet.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek b. tudomására hozni, hogy Fogarason, Hid-utca 46 sz. alatt

Cimfestészeti műtermet

nyitottam. Készítek mindenféle műszaki cimfestészeti munkákat, a legjutányosabb árak mellett: u. m. igen csinos, izléses kivitelt cég- és címtáblákat, mindennemű cimereket, színházi díszlet-festészetet, zászló feliratokat, mindennemű aranyozásokat, diszmu és üvegtábla festészetet, templom festészetet, emléklapokat és képeket, — egyszerű és művészi kivitelen.

A n. é. közönség becses pártfogásáért esedezve, maradok hazafias tisztelettel:

Rigly János,
műszaki cimfestő.

Elutazás miatt ki nem váltott **2 teljesen új**

GRAMOPHON ELADÓ.

Eladási ára: K. 150.— helyett 80 K. Kisebb K. 120.— helyett 56 K.

Hozzávaló hanglemezek:

Kétoldalos nagyalak 6 K. helyett á 3.50 K.

„ kivalak 4 „ „ á 3.— K.

Legtökéletesebb szerkezet tiszta hangdobozzal! Játzás közben nem serceg!

Értekezhetni lehet:

Thierfeld Dávid könyvkereskedésében.

Urak és hölgyek

könnyű és jól jövedelmező mellékkeresetre tehetnek szert, ha

!! részletfizetésre !!

való eladásával foglalkozni hajlandók. Hasznavehetőség esetén fixfizetés!

FLEISSIG SÁNDOR

BANKHÁZ

BUDAPEST, ERZSÉBET-KÖRÜT 2. SZ.

Hirdetések

jutányos áron felvételnek e lap kiadóhivatalában.

! Nyavalyatörés !

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabd. hatyu gyógyszerár által Majna Frankfurt.

Szülők és a tisztelt tanuló- ifjuság figyelmébe!

Ajánlom, hogy iskolakönyv szükségleteiket az igazgatóság által jóváhagyott könyvjegyzékeim szerint a fogarasi összes iskolák részére

új és használt állapotban már kaphatók.

Ugyancsak nálam kaphatók az igazgatóság és a rajztanár ur által jóváhagyott körzők, rajzkönyvek, festékdobozok, tusok, színes tinták stb., ugyintén nagy választékban jutányos áron kaphatók iskolás láskák, könyvszjak, irkatartók, toktartók, tentatartók, vonalzó, írószeres stb. Bárhól hirdetett és megjelent iskola- és egyéb könyveket 4 nap alatt megszerzem. Iskolakönyveket ajánlom már mostan beszerezni.

Tisztelettel:
:: THIERFELD DÁVID. ::

forduljon minden érdeklődő, ki sulyt fektet elsődrendű fajtisza anyagra

NAGYENYED-re
Alsófehér m.

Gyümölcsfacsemeték
Sétányfak, Díszeserjék, Tülevelűek, Kerítésnövények, Bogyógyümölcsűek stb.

Szőlőoltványok, (l. ssima áru)
európai és amerikai sima és gyökeres vesszők. (Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen)

FISCHER és Társai
Iskolák és szőlőoltványtálapok

Amerikai tölgy- és bükkfa parketpadlók

gyári raktára (kartellen kívül).

Legjobb minőségű háromszéki és esiki: **hajópallók.**

Mindennemű az asztalos- és építőipar szakmába vágó faárak legjobb minőségben és mérsékelt áron csak nálam kaphatók!

Domány Artur

épület- és tűzifa kereskedő — FOGARAS — Telefon 28. szám.

! TŰZIFA !